

Zadanie 4.2. Opracowanie metod ekologicznej produkcji szkółkarskiej roślin sadowniczych

Kierownik zadania: **mgr P. Bielicki**

Wykonawcy: dr E. Rozpara, dr T. Badowska-Czubik, dr H. Bryk, mgr W. Danelski, I. Bełc, A. Stań, S. Bogumił, Z. Jaroń, D. Przybył, A. Starus

W 2012 roku w szkółce podkładek oceniano skuteczności preparatów siarkowych (Siarkol Extra 80 WP i Microthiol 80WG) w ochronie siewek czereśni ptasiej i klonu 'F12/1' przed drobną plamistością liści drzew pestkowych. W pierwszym terminie oceny (24.07) stwierdzono, że oba preparaty skutecznie ograniczały występowanie choroby na siewkach czereśni ptasiej. Zmniejszona była zarówno liczba porażonych roślin, jak i stopień porażenia liści. W przypadku klonu 'F12/1' tylko Siarkol Extra 80 WP wyraźnie ograniczył rozwój choroby. W II terminie (31.08) wszystkie podkładki były porażone przez grzyb *Blumeriella jaapi*.

Wiosną 2012 roku w szkółce posadzono podkładki dla jabłoni (M.26 i P 14) oraz siewki czereśni ptasiej, klony 'F12/1' i 'Colt', w celu przeprowadzenia badań dotyczących wpływu techniki i terminu okulizacji na jakość materiału szkółkarskiego. Okulizację wykonano w dwóch terminach: 1-3 sierpnia i 23-24 sierpnia. W każdym terminie, połowa podkładek została zaokulizowana metodą „na przystawkę”, a druga połowa - metodą w literę „T”. Dodatkowo wydzielono poletka, na których badano wpływ nacinania wiązek naczyniowo-sitowych zaokulizowanych podkładek na poprawę zdolności przyjmowania się oczek. Jesienią wykonano ocenę przyjęć tarczek okulizacyjnych, która wykazała wysoki stopień przyjęcia oczek na obu podkładkach jabłoni. Słabsze przyjęcia oczek notowano w przypadku okulizacji wiśni. Termin i metoda okulizacji jabłoni oraz nacinanie kory podkładek, nie miały wpływu na przyjmowanie się oczek. Termin okulizacji miał wpływ na przyjmowanie się oczek wiśni 'Debreceni Botermo' okulizowanych na 'F12/1'. Dla drugiego terminu wyraźnie niższy udział przyjętych tarczek stwierdzono na podkładkach okulizowanych w literę „T”.

W szkółce okulantów badano wpływ podkładki i sposobu uprawy gleby na wydajność i jakość uzyskanych okulantów brzoskwini i moreli. Jako podkładki dla brzoskwiń zastosowano siewki brzoskwini mandzurskiej i siewki brzoskwini Rakoniewickiej, a dla moreli - siewki ałyczy i 'Węgieerki Wangenheima' i klon 'Pumiselekt'. Ponadto prowadzono badania nad sposobami utrzymania gleby w szkółce i ich wpływem na jakość drzewek. Badano cztery sposoby utrzymania gleby w szkółce: ugór mechaniczny (kontrola), wióry (zrębki) z drzew liściastych, włókninę jutowo-lnianą i zieloną włókninę. Największą liczbę drzewek w stosunku do liczby okulizowanych podkładek uzyskano dla moreli, okulizowanych na siewkach ałyczy. Najmniejszą wydajność okulantów moreli uzyskano na siewkach 'Węgieerki Wangenheima'. Dla drzewek brzoskwini najwyższą wydajność osiągnięto na siewkach brzoskwini mandzurskiej posadzonych do szkółki w formie podkładek jednorocznych. Wydajność okulantów brzoskwini na podkładkach sadzonych do szkółki w formie rozsady była również zadowalająca. Najniższą wydajność uzyskano na siewkach brzoskwini Rakoniewickiej, sadzonych do szkółki z multiplatów. Oceniając sposoby utrzymania gleby w szkółce stwierdzono korzystny wpływ ściółkowania gleby na wysokość i grubość uzyskanych drzewek w drugim roku prowadzenia szkółki. Na poletkach wykładanych zieloną włókniną i ściółkowanych wiórami drzewnymi okulanty badanych gatunków rosły lepiej w porównaniu do drzewek rosnących na poletkach kontrolnych. Nie stwierdzono wyraźnego wpływu ściółkowania gleby na wydajność okulantów.

W 2012 roku monitorowano występowanie chorób i szkodników w szkółce ekologicznej. Do ochrony roślin przed mszycami stosowano mieszaninę Mydła Ogrodniczego Potasowego i denaturatu oraz mieszaninę wyciągu z czosnku z denaturatem. Do obniżania liczebności przyszczarków stosowano żółte, a wciornastków niebieskie tablice lepowe. Szpeciele zwalczano stosując preparat Siarkol Ekstra 80WG. Podczas lustracji polowej notowano pojedyncze gąsienice zwójków i naliściaków. W szkółce podkładek oceniano występowanie drobnej plamistości liści

drzew pestkowych na siewkach czereśni ptasiej oraz podkładkach wegetatywnych 'F12/1' i 'Colt'. Ocena wykonana 24 lipca wykazała, że najsilniej porażone były siewki czereśni ptasiej, średnio - 'F12/1'. Na podkładce 'Colt' nie było żadnych objawów choroby. W czasie oceny przeprowadzonej 31 sierpnia wszystkie podkładki czereśni ptasiej i 'F12/1' były porażone drobną plamistością liści, ale stopień porażenia 'F12/1' był mniejszy niż siewek czereśni ptasiej. Na podkładce 'Colt' objawy choroby obserwowano sporadycznie.